

Autor:
Marianna Zarzycka-Marciniuk

KONKURS
SCENARIUSZ NA AWANS

„POZNAJEMY HISTORIĘ OJCZYSTĄ”

ETAP EDUKACYJNY: SZKOŁA PODSTAWOWA

PRZEDMIOT: Historia i społeczeństwo - klasa IV.

CZAS TRWANIA: 2 godziny lekcyjne .

MIEJSCE: pracownia historyczna, wyposażona w komputery.

FORMY PRACY UCZNIÓW: indywidualna, grupowa ,
zbiorowa .

METODY: pogadanka eksponująca (pokaz , ilustracje ,
muzyka) .

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- mapy: PAŃSTWO MIESZKA I w połowie X wieku ,
RZECZPOSPOLITA POLSKA - mapa współczesna ,
MAPA EUROPY - współczesna ,
- nagranie muzyczne hymnu polskiego ,
- wizerunek godła (dawny i obecny wygląd) ,
- flaga państwowa ,
- portrety: J. Wybickiego , J. H. Dąbrowskiego ,
powiększona reprodukcja obrazu J.Matejko, przedstawiająca Mieszka I (podręcznik str. 41) ,
- podręcznik: Martyna Deszczyńska, Marek Deszczyński
„Poznajemy historię ojczytą” ,
- słowniki, encyklopedie ,
- komputery, edu ROM „Historia i społeczeństwo”.

TOK LEKCJI

CZĘŚĆ LEKCJI	OGNIWO	CZYNNOŚCI NAUCZYCIELA	CZYNNOŚCI DOCELOWE	UCZNIÓW ZADANIA DYDAKTYCZNE
W S T Ę P N A	Porządkowo - organizacyjne.	* Powitanie klasy, zaprowadzenie ładu porządkowo-organizacyjnego , utworzenie grup.	*Uczniowie przygotowują się do pracy na lekcji.	* Realizują polecenia nauczyciela.
	Rekapitulacja wtórna.	* Redaguje polecenie : posłuchajcie hymnu polskiego i przypomnijcie sobie, kto i kiedy napisał jego słowa . * Uzupełnia wypowiedzi dzieci: - do napisania tej pieśni skłoniły Wybickiego wrażenia z pobytu w obozie polskich legionistów i spotkanie z dowódcą Legionów Polskich – gen. Janem Henrykiem Dąbrowskim.	* Słuchają hymnu narodowego, stojąc na baczność.	* Wykorzystując swoje wiadomości, odpowiadają : - Jest to „Mazurek Dąbrowskiego”, słowa hymnu napisał Józef Wybicki w 1797 roku we Włoszech.
	Słowa wiążące.	* Wprowadza w problematykę lekcji : -opowiada o początkach państwa polskiego, nawiązuje do legend, mówi o organizacji państwa za panowania Mieszka I (odwołuje się do mapy, pokazuje portrety, ilustracje).	* Uczniowie przygotowują się do aktywnego udziału w lekcji .	* Słuchają opowiadania nauczyciela .
G Ł Ó W N A	Opracowanie nowego materiału .	*Nauczyciel zapisuje temat lekcji: <i>W kraju Mieszka</i> , redaguje polecenia : - na stolikach leżą słowniki historyczne, encyklopedie, pracując w grupach będziecie szukać wyjaśnienia pojęć, które znajdziecie na wylosowanych kartkach.	* Uczniowie pracują w grupach, korzystają z encyklopedii , słowników i podręczników.	* Czytają ze zrozumieniem tekst z encyklopedii , przygotowują notatki .

		<p>Nauczyciel podchodzi do stolików, uczniowie losują kartki i przystępują do wyjaśniania pojęć : <i>Polanie, Słowianie, naród, plemię, gród, podgrodzie, dynastia, kmieć, danina</i> .</p> <p>Nauczyciel podsumowuje pracę w grupach.</p> <p>* Nauczyciel redaguje pytanie : Co łączy wszystkich Polaków, (co mamy wspólnego) ?</p> <p>* Macie rację, większość Polaków wyznaje religię chrześcijańską, a czy pamiętacie - Kto i w którym roku przyjął chrzest ? – Uczniowie, którzy wiedzą, zapisują odpowiedź na kartkach i na sygnał nauczyciela podnoszą kartki do góry. - Dlaczego przyjęto chrzest ?</p> <p>*Zaznaczcie tę datę na osi czasu i powiedzcie, który to wiek .</p>	<p>* Potrafią czytać ze zrozumieniem i określić wspólne cechy NARODU POLSKIEGO.</p> <p>*Prawie wszyscy uczniowie udzielili prawidłowej odpowiedzi .</p> <p>* Każdy uczeń ma wykonaną własnoręcznie z kartonu oś czasu i zaznacza na niej ważne daty.</p>	<p>* Lider każdej grupy czyta notatkę.</p> <p>* Uczniowie wymieniają: - posługujemy się tym samym językiem, - łączy nas tradycja, ludzie przekazują sobie z pokolenia na pokolenie zwyczaje, obrzędy, - łączy nas wspólna przeszłość (historia) kultura i religia .</p> <p>*Uczniowie odpowiedzieli: - Mieszko I zwrócił się do władcy Czech z prośbą o przysłanie misjonarzy, gdyż uważał, że przyjęcie chrześcijaństwa umocni władzę książęcą i zjednoczy państwo. Chrzest Polski odbył się w 966 r. * Jest to X wiek .</p>
--	--	--	--	---

	<p>(Druga godz. lekcyjna). Utrwalenie nowego materiału. Wiązanie wydarzeń historycznych i czasów współczesnych .</p>	<p>* Nauczyciel redaguje polecenia : - Przepiszcie do zeszytów temat lekcji . - Zrobimy teraz notatkę .</p> <p>* Nauczyciel pokazuje na mapie Polski krainy geograficzno - historyczne. * Redaguje polecenie : - usiądźcie grupami przy komputerach, wyszukajcie temat : <i>Regiony historyczne Polski.</i> Większość regionów nazwę swoją zawdzięcza nazwom plemion, które ponad 1000 lat temu miały na tych terenach swoje siedziby . Polanie – zamieszkiwali Wielkopolskę, Pomorzanie – Pomorze , Ślężanie – Śląsk, Mazowszanie – Mazowsze, Wiślanie – Małopolskę .</p>	<p>* Uczniowie przepisują z tablicy temat lekcji, wspólnie redagują notatkę.</p> <p>* Uczniowie otwierają program edu-ROM „Historia i społeczeństwo”, w rozdziale III - <i>Najbliższa okolica</i> - wyszukują <i>Regiony historyczne Polski</i> .</p>	<p>* Redagujemy notatkę. W X wieku na ziemiach polskich znajdowały się między innymi siedziby: Polan, Mazowszan, Ślężan i Wiślan . Plemiona te miały podobną mowę i obyczaje. Najsilniejsze państwo stworzyli Polanie. Władcy Polan pochodzili z dynastii Piastów, cieszyli się poważaniem swojego ludu. W drugiej połowie X w. władcą Polan był książę Mieszko. W 966 r. wprowa – dził kraj do rodziny państw chrześcijańskich, co wzmocniło państwo.</p> <p>* Słuchają charakterystyki poszczególnych regionów , analizują mapy.</p>
--	---	--	---	--

<p style="text-align: center;">K O Ń C O W A</p>	<p>Rekapitulacja pierwotna.</p>	<p>* Uczniowie z grupy, która zakończyła pracę przy komputerze, otrzymują krzyżówkę i rozwiązują ją .</p> <p>- Kolejne hasła krzyżówki : 1/ Pomorzanie zamieszkiwali ..... 2/ Jest w buzi każdego człowieka, bez niego nie można mówić. 3/ Zachodni sąsiedzi Polski. 4/ Mazowszanie zamieszkiwali ..... 5/ Symbol narodowy Polski. 6/ Jedna z barw polskiej flagi. 7/ Zamieszkiwali Wielkopolskę 8/ Zbiorowość ludzi wyróżniająca się wspólną świadomością narodową.</p> <p>* Co rozumiecie przez słowo OJCZYZNA ?</p> <p>* Nasza OJCZYZNA - to Rzeczpospolita Polska. Popatrzcie na mapę Europy i powiedzcie : „Z jakimi krajami sąsiaduje Polska ?”</p>	<p>* Wklejają krzyżówkę do zeszytu, pracują w grupach nad jej rozwiązaniem.</p> <p>* Uczniowie potrafią wyjaśnić pojęcie OJCZYZNA * Uczniowie potrafią znaleźć na mapie te kraje i nazwać je.</p>	<p>* Lider grupy , która jako pierwsza rozwiązała krzyżówkę, przychodzi do tablicy, wpisuje hasła i odczytuje rozwiązanie : OJCZYZNA .</p> <p>* Ojczyzna to kraj, w którym się urodziłem, z którego pochodzą moi przodkowie.</p> <p>* Rzeczpospolita Polska leży w środku Europy i sąsiaduje z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rosją, - Litwą, - Białorusią, - Ukrainą, - Słowacją, - Czechami, - Niemcami .
<p style="text-align: center;">Z A K O Ń C Z E N I E</p>	<p>Polecenie pracy domowej.</p>	<p>* Polecenie dla wszystkich uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proszę wymienić nazwy stolic państw sąsiadujących z Polską. (Odszukać na mapie Europy.) - Praca domowa dla chętnych : Wyjaśnij pojęcie UNIA EUROPEJSKA (Zadanie to będzie stanowić bazę do realizacji odrębnego tematu w ramach ścieżki edukacyjnej). 		

OCENA UCZNIÓW	Aktywność	Najbardziej aktywni uczniowie otrzymują oceny bardzo dobre. (Za każdą prawidłową odpowiedź podczas lekcji uczeń otrzymywał kolorowe koło; uczniowie, którzy zdobyli najwięcej kół otrzymują oceny).
	Umiejętność pracy w grupie	Wszyscy uczniowie z grupy, która jako pierwsza rozwiązała krzyżówkę, otrzymują oceny bardzo dobre.
OCENA LEKCJI	Dobre strony	Aktywność uczniów, zaangażowanie. Doskonała współpraca w grupach.
	Słabe strony	W klasie są uczniowie, którzy czytają powoli, co opóźnia tempo pracy.
WNIOSKI		Systematycznie doskonalić u uczniów umiejętność czytania ze zrozumieniem i umiejętność poprawnego wypowiedziania się.

KOMENTARZ

Uczniowie w szkole podstawowej mają trudności z kojarzeniem faktów, oznaczaniem czasu i z zapamiętywaniem dat, dlatego staram się urozmaicać formy metody pracy, wykorzystując pomoce dydaktyczne.

Korzystam z encyklopedii multimedialnych, z komputerowego programu edukacyjnego „Historia i społeczeństwo”.

Podczas lekcji, którą przeprowadziłam według zaproponowanego scenariusza, uczniowie byli bardzo aktywni, znakomicie współpracowali w grupach – samodzielnie, umiejętnie dokonywali podziału zadań, co umożliwiło mi sprawną realizację celów. Systematycznie wdrażam uczniów do prawidłowego kojarzenia faktów historycznych i dostrzegania związku z wydarzeniami we współczesnym świecie.